

Detaljhandels Konjunkturrapport

Juni 2018

Innehåll

Sammanfattning – 3

Handeln i Sverige – 6

Hushållens köpkraft – 15

Cityhandeln – 19

Amazon – 21

Detaljhandeln i Norden och Europa – 27

Sverige – 30

Omvärlden – 35

A miniature scene of people on a beach. In the foreground, a person in a pink swimsuit sits on a rock. Behind them, a person in a blue shirt and dark pants sits on a rock. Further back, a person in a yellow shirt and dark pants sits on a rock. In the background, a person in a yellow shirt and dark pants stands on the sand. The word 'Sammanfattning' is overlaid in white text with a black outline and a white underline.

Sammanfattning

Sammanfattning – Handeln är på uppgång men hoten är många

- Detaljhandeln har än så länge utvecklats väl under 2018 och konjunkturen uppvisar fortsatt stark motståndskraft. Samtidigt döljer högkonjunkturen obalanser som gör det svårt att andas ut helt. Vad som händer när bostadsbyggandet mattas av ytterligare är ett av flera stora frågetecken.
- HUI fortsätter att betona vikten av detaljhandelns strukturomvandling, med en snabb digitaliseringsvåg som stöper om hela handelslandskapet.
- Sällanköpsvaruhandeln går stadigt på övergripande nivå men utmanas av den pågående strukturomvandlingen samt problemen på bostadsmarknaden, som riskerar att få människor att hålla hårdare i plånböckerna.
- Dagligvaruhandeln ökar stadigt och gynnas av att tillväxten inom restaurangbranschen fallit tillbaka något jämfört med den senaste tidens toppnoteringar.
- E-handeln fortsätter uppåt. Mest växer försäljningen av livsmedel som ökade med 30 procent. Den enda delbransch som bara växte med ett ensiffrigt tal (6 procent) var böcker/media.

Tabell 1. Procentuell tillväxttakt i svensk ekonomi: utfall och prognoser. Tidigare prognos inom parentes

BNP och hushållens konsumtion anges i fasta priser. Detaljhandelsprognoserna avser utveckling i löpande priser.

	2017	prognos 2018	prognos 2019
BNP	2,4	2,8 (2,8)	2,0 (2,2)
Hushållens konsumtion	2,4	2,4 (2,6)	2,2 (2,2)
Total detaljhandel	2,1	2,5	2,5
Dagligvaror	2,2	3,0	3,0 (2,5)
Sällanköpsvaror	2,1	2,5	2,5

Sammanfattning - Nervositet uppvägs av konjunkturrell styrka

- Svensk ekonomi går bra, mycket för att omvärlden går så pass bra. HUI prognostiserar en BNP-tillväxt om 2,8 procent under 2018. Arbetslösheten ligger på 6,1 procent och ser ut att ligga kvar på ungefär samma låga nivåer året ut. Samtidigt indikerar Riksbanken att en räntehöjning ligger en bit in i framtiden och dess agerande har lett till den svagaste kronan på länge.
- Konsumtionsutrymmet i är fortfarande relativt intakt, även om hushållen intagit en mer avvaktande inställning under de senaste månaderna, mycket till följd av det osäkra läget på bostadsmarknaden.
- Förhoppningen är att exporten tar över rodret i takt med att bostadsbyggande och inhemska investeringar mattas av.

Exporten får extra draghjälp av att det går så pass bra i omvärlden. Både USA och EU-länderna tappade tillfälligt fart under första kvartalet men konjunkturen är fortsatt stark. BRIC-länderna har alla individuella utmaningar men växer det till trots alla fyra. De stora hoten mot världsekonomin i närtid är de höga skuldnivåerna samt ett eventuellt handelskrig.

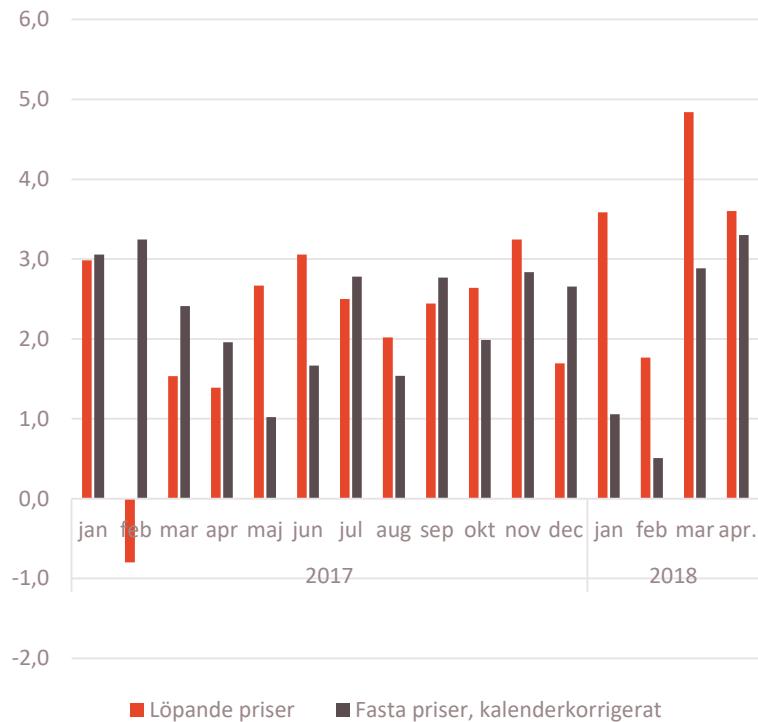
An aerial photograph of a large retail complex, likely a shopping center or big-box store. The image shows a vast parking lot filled with cars, a large white building with a flat roof, and a winding road on the right side. A small pond is visible near the building. The background is slightly blurred, showing more of the surrounding area.

Handeln i Sverige

Läget i detaljhandeln och dess delbranscher

Diagram 1. Stabil försäljningsutveckling inom detaljhandeln

Detaljhandelns försäljningstillväxt
Procentuell förändring jämfört med samma månad
under föregående år

Källa: SCB

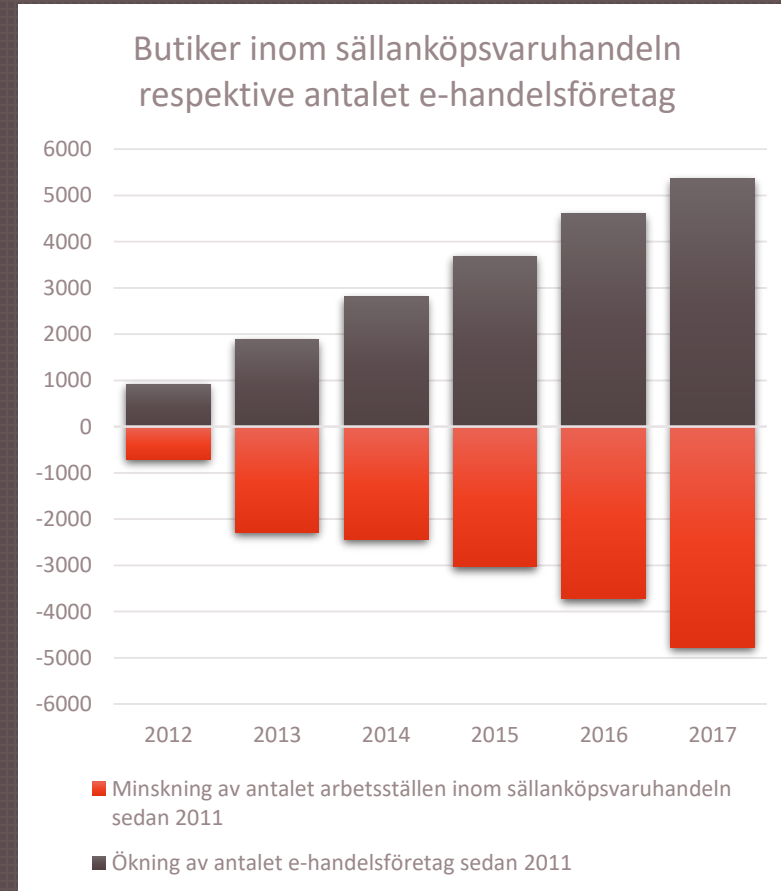
Försiktig optimism inom detaljhandeln

- **Detaljhandeln tuffar på i linje med HUIs förväntningar, motsvarande en helårsprognos för tillväxten på 2,5 procent i såväl löpande som fasta priser.** Försäljningen mellan februari och april var 0,5 procent högre än närmast föregående tremånadersperiod i säsongsrensade termer.
- Det samlade omdömet från detaljisterna indikerar **en försäljningssituation som ger en något mer positiv bild än normalläget**, vilket rimmar väl med konjunkturläget i stort. Den övergripande bilden rymmer dock stora diskrepanser mellan olika sektorer och delbranscher.
- Anställningsplanerna pekar på en måttlig sysselsättningsökning under de kommande månaderna.
- **Dagligvaruhandeln har andra förutsättningar än sällanköpsvaruhandeln och tuffar på i maklig takt, driven av prishöjningar och den fortsatt starka befolkningsutvecklingen.** Vi ser en fortsatt trend av ett tapp i marknadsandelar på grund av konsumenters substitution till fördel för restauranger och branschglidande diverseaktörer. Som en jämförelse ökade restaurangerna sin försäljning i löpande priser med 5,4 procent under perioden januari till april jämfört med 2,9 procent för dagligvaruhandeln.

Handelns utmaningar är strukturella snarare än konjunkturella

- Handelns struktumvandling fortsätter – den snabba digitaliseringen driver fram global ökad konkurrens och tillväxt inom e-handeln. Många av gårdagens affärsmodeller är inte anpassade till denna utveckling.
- Fysisk handel pressas av ovanstående genom lägre flöden och pressad lönsamhet. **Mellan åren 2005 och 2016 tappade den traditionella butikshandeln 14 procentenheter av sin försäljningsandel till förmån för e-handel samt handelsområden.**
- **I enlighet med en nyligen utgiven rapport från Svensk Handel räknar HUI med mellan 19 000 och 41 000 färre anställda i den totala detaljhandeln år 2025 jämfört med i dag.** I samma rapport konstateras att nästan 5 000 butiker har försvunnit på bara sex år och att ytterligare mellan 5 000 och 11 000 butiker förväntas försvinna fram till 2025. (*Det Stora Detaljhandelsskiftet 2018*, Svensk Handel)
- Högre pristransparens, utlandskonkurrens och förändrade konsumtionsbeteenden, särskilt inom sällanköpsvaruhandeln, gör det **osannolikt att detaljhandeln kommer att bidra i betydande grad till Riksbankens inflationsmål under överskådlig tid.**

Diagram 2. 5 000 butiker har försvunnit på sex år

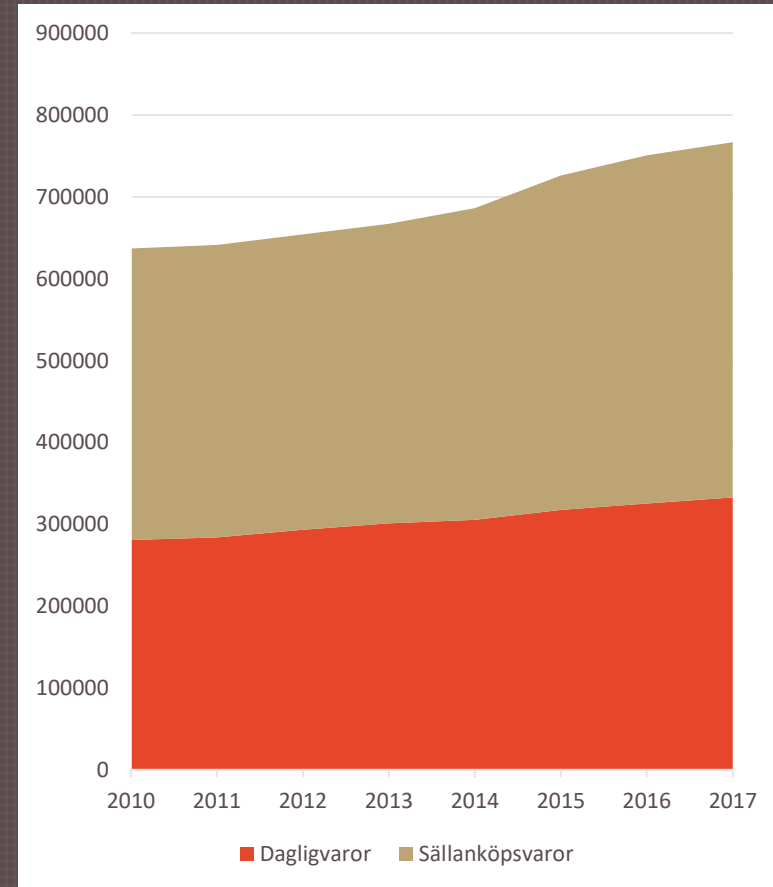

Källa: Svensk Handel

Sällanköpsvaruhandeln

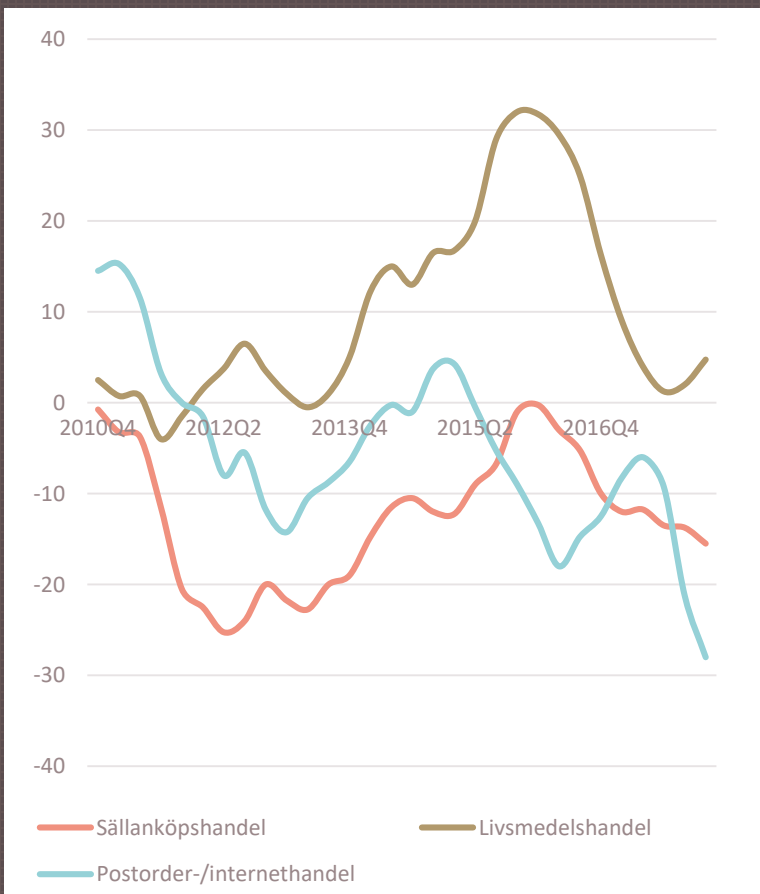
- **Prognosen för sällanköpsvaruhandeln ligger fast på 2,5 procent i löpande priser och 3,5 procent i fasta priser för 2018.** Den faktiska utvecklingen hittills i år ligger ungefär i linje med prognosen.
- **Potentiella risker rör framförallt osäkerheten på bostadsmarknaden.** Hushållen, som under en längre tid sett sina förmögenheter växa genom allt högre bostadspriser, kan komma att bli mer försiktiga, vilket tenderar att i första hand påverka konsumtionen inom sällanköpsvaruhandeln.
- **Handel som är kopplad till bostadsmarknaden – framförallt bygghandeln – är också riskutsatt.** Bostadsbyggandet väntas avta markant jämfört med toppåret 2017, vilket kommer att få effekter på försäljningen av byggvaror.
- En annan viktig faktor är e-handeln som står för en allt större andel av sällanköpsvaruhandelns försäljningstillväxt. **E-handeln hade ett starkt första kvartal och beräknas bidra med cirka 10 miljarder till sällanköpsvaruhandelns tillväxt under 2018.**

Diagram 3. Utveckling av sällanköpsvaruhandeln och dagligvaruhandeln

Källa: Detaljhandelsindex, SCB

Diagram 4. Lönsamhet, handlarnas
nulägesomdöme 2010-2018

Källa: Konjunkturinstitutet – utjämnat över helår

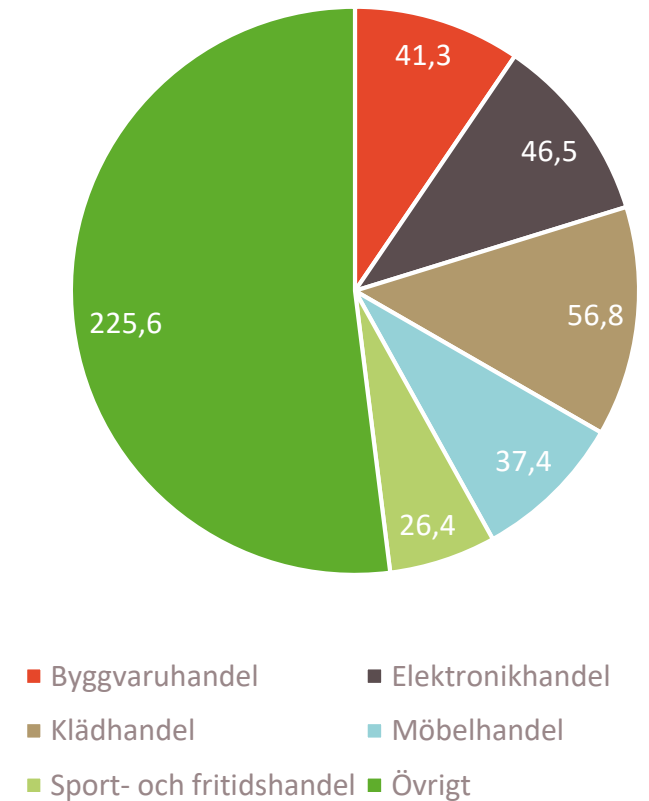
Lönsamhetsbekymmer i detaljhandeln?

- Lönsamheten inom handeln har pressats under senare år. **En indikation på lönsamhetsutvecklingen är Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer** där såväl livsmedelshandel som sällanköpsvaruhandel och internethandel har sjunkit under de senaste åren.
- **Den mest påtagliga minskningen syns i postorder- och internethandeln.** Det är noterbart att delbranschen befinner sig på sin lägsta lönsamhetsnivå under hela tvåtusentalet, inklusive finanskrisen och IT-bubblan.
- **Det är dock värt att nämna att e-handeln växer snabbt försäljningsmässigt och att delar av de svaga lönsamhetstalen kan hänföras till de ökade kostnader och investeringar som är förenade med detta.**
- Man kan även notera att även sällanköpsvaruhandeln har en nedåtgående trend sedan 2015-2016 och data från SCB indikerar att det är handlare i den lägre lönsamhetskvartilen som haft svårast att hänga med och att skillnaderna mellan handlarna ökar.
- **Dagligvaruhandeln är den enda av delbranscherna som uppvisar positiva netttotal** – det vill säga att antalet handlare med positiva lönsamhetsförväntningar överstiger de med negativa. Detta beror förmodligen på att dagligvaruhandeln har större förmåga att påverka prissättningen och inte är lika konkurrensutsatt från utlandet.

Ändrade prognoser för kläder och dagligvaror

- **I de moderlaterade branscherna sänktes prognosen för klädhandeln med 0,5 enheter till en tillväxttakt om 0,5 procent för 2018.** Butikshandeln med kläder har haft det tungt hittills i år och den positiva tillväxttakten räddas upp av den förhållandevis starka e-handeln. När det kommer till sporthandeln är prognosen oförändrad om 1 procent i löpande priser för 2018.
- **Prognosen för möbelhandeln är oförändrad.** Tillväxten har förvisso varit god hittills i år och branschen går starkt även på nätet, men delbranschen påverkas av den oroliga bostadsmarknaden och kan på sikt även påverkas av att Riksbanken börjar höja räntan – detta då möbler är kapitalintensiva produkter – och konjunkturen svalnar.
- **Bygghandeln är den bransch som sannolikt är mest riskutsatt i samband med osäkerheten på bostadsmarknaden.** Antalet byggprojekt bedöms minska jämfört med fjolåret och branschen möter även tuffare jämförelsetal under andra halvan av 2018. Prognosen hålls därför kvar på 3 procent för 2018, vilket är lägre än fjolårets tillväxttakt.
- **Elektronikhandeln är svårbedömd.** SCB:s Detaljhandelsindex indikerar ett trendbrott under första kvartalet med positiva utvecklingstal, medan elektronikbranschens snabbindex alltså är negativt. Av försiktighetsskäl behåller HUI prognosen om 0 procent för nu, med brasklappen att prognosen för elektronikhandeln kan komma att höjas i kommande konjunkturrapport om den positiva trenden fortsätter.

Diagram 5. Omsättning i
sällanköpsvaruhandelns delbranscher
Avser 2017, mdkr

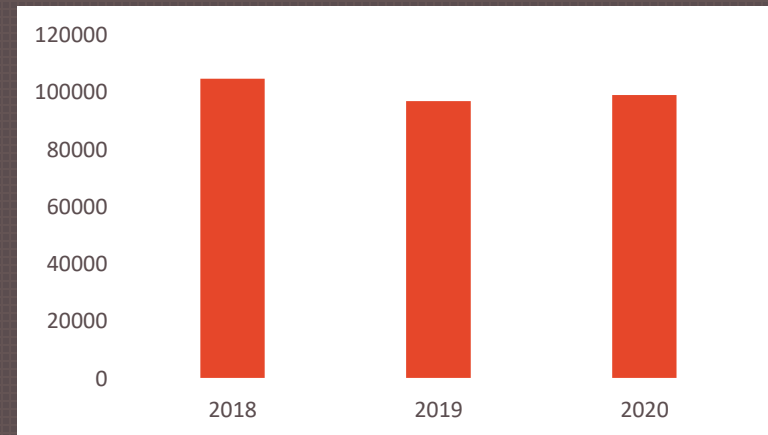

Källa: Detaljhandelsindex, SCB

Dagligvaruhandeln

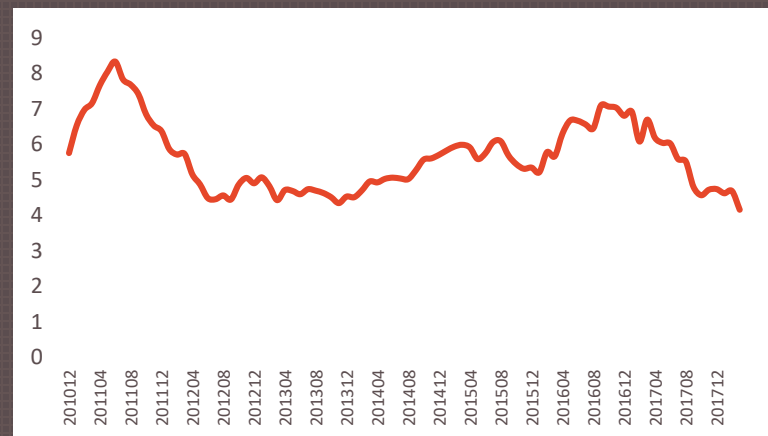
- **Prognosen för dagligvaruhandelns försäljningsvolym ligger fast på 1 procent för 2018**, vilket ligger i linje med SCBs prognosticerade befolkningsökning som bedöms uppgå till cirka 1 procent per år. Mätt i löpande priser bedöms dagligvaruhandeln öka med 3,0 procent under 2018. Prognosen för 2019 har höjts med 0,5 enheter till 3,0 procent i löpande priser, då prisökningstakten bedöms fortsätta på nuvarande nivå. Försäljningsvolymen för 2019 är oförändrad om 1 procent.
- **En annan faktor som kan komma att gynna dagligvaruhandeln är att tillväxttalen inom restauranghandeln har vänt nedåt från toppnivåerna till mer beskedliga tillväxttal.** Restauranghandeln växer dock alltså snabbare än dagligvaruhandeln men inte lika snabbt som tidigare.
- Dagligvaruhandeln är överlag inte lika riskutsatt som sällanköpsvaruhandeln och en ökad osäkerhet kan snarast gynna dagligvaruhandeln om branschen lyckas återta marknadsandelar från de dyrare restaurangbesöken när hushållen håller hårdare i sina pengar.

Diagram 6. Prognosticerad befolkningsökning, antal personer

Källa: SCB, restaurangindex

Diagram 7. Restaurangernas tillväxttakt (utjämnat 12 månader)

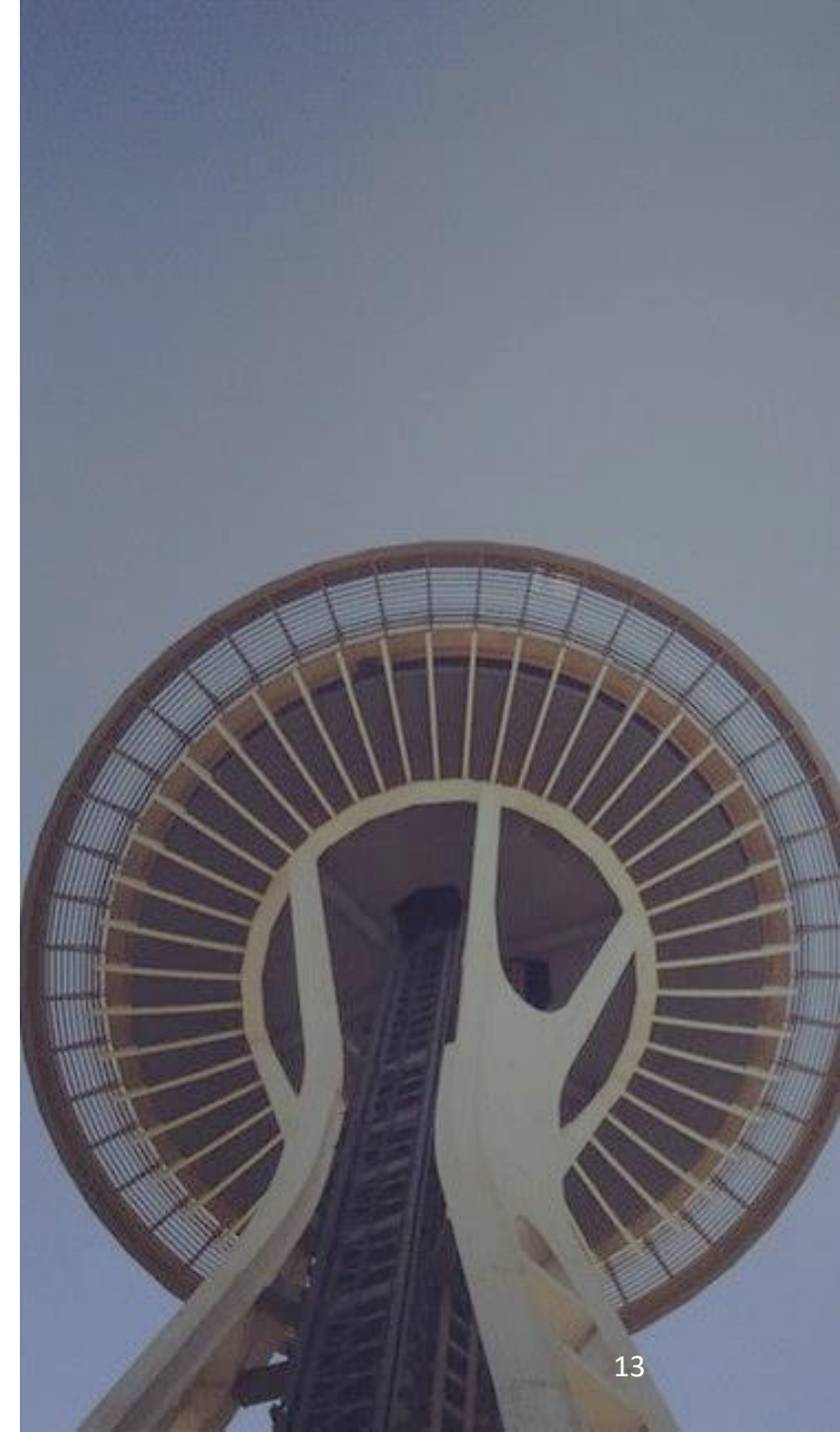

Källa: SCB, restaurangindex

Prognostabell

Tabell 2. Prognos för detaljhandeln samt ett antal underbranscher

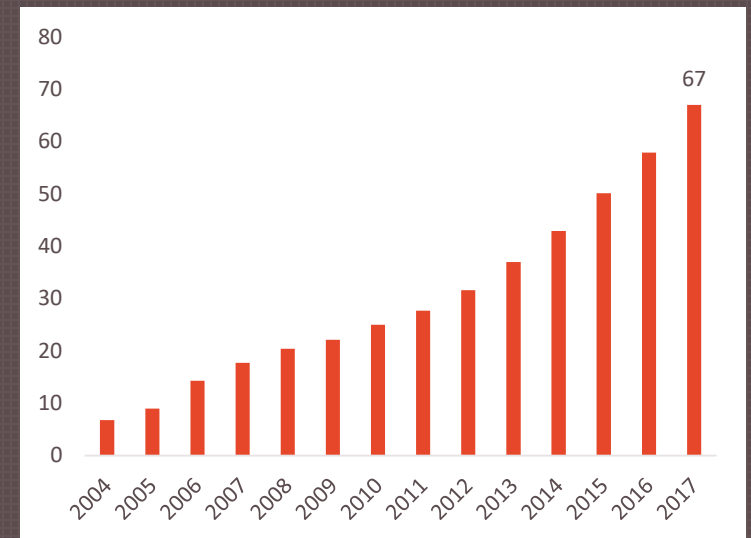
Bransch	Utfall 2017	Prognos 2018		Prognos 2019	
	Mdkr	Löpande	Fasta	Löpande	Fasta
Dagligvaruhandel	332,7	3,0	1,0	3,0 (2,5)	1,0
Sällanköpsvaruhandel	434,0	2,5	3,5	2,5	3,5
Byggvaruhandel	41,3	3,0			
Elektronikhandel	46,5	0,0			
Klädhandel	56,8	0,5 (1,0)			
Möbelhandel	37,4	4,0			
Sport- och fritidshandel	26,4	1,0			
Övrigt	225,6	3,0			
Total detaljhandel	766,7	2,5	2,5	2,5	2,5

E-handeln gick starkt under Q1

- **E-handeln ökade med 17 procent under Q1 2018.** Detta innebär att e-handeln har utvecklats starkare hittills i år än under samma period i fjol. Den goda tillväxten var också jämn över delbranscherna. Utvecklingstakten var god för såväl de nyare delbranscherna på nätet som de mer etablerade.
- **Livsmedel blev kvartalets vinnarbransch med en e-handelstillväxt om 30 procent.** De stora aktörerna har satsat allt mer på sina e-handelslösningar under de senaste åren, vilket drivit på tillväxten och ökat tillgängligheten för konsumenterna.
- När det kommer till utlandshandeln på nätet har den stora förändringen rört paketavgifter och moms. Detta har av allt att döma minskat den utomeuropeiska e-handeln, framförallt den från Kina.

Diagram 8. E-handelsförsäljning i miljarder kronor

Källa: E-barometern, PostNord

Tabell 3. Kvartalets tillväxttakt för e-handels delbranscher

Bransch	Q1 2018
Hemelektronik	12%
Kläder/skor	13%
Böcker/media	6%
Bygghandel	14%
Inredning/möbler	25%
Sport/fritid	26%
Barnartiklar/leksaker	20%
Livsmedel	30%

Källa: E-barometern, PostNord

An aerial photograph of a suburban neighborhood. In the center, a curved asphalt road winds through the area. Several large, modern houses with grey roofs and light-colored siding are visible. The houses are surrounded by green lawns and trees with autumn foliage in shades of yellow, orange, and red. The overall scene is a typical suburban residential area.

Hushållens köpkraft

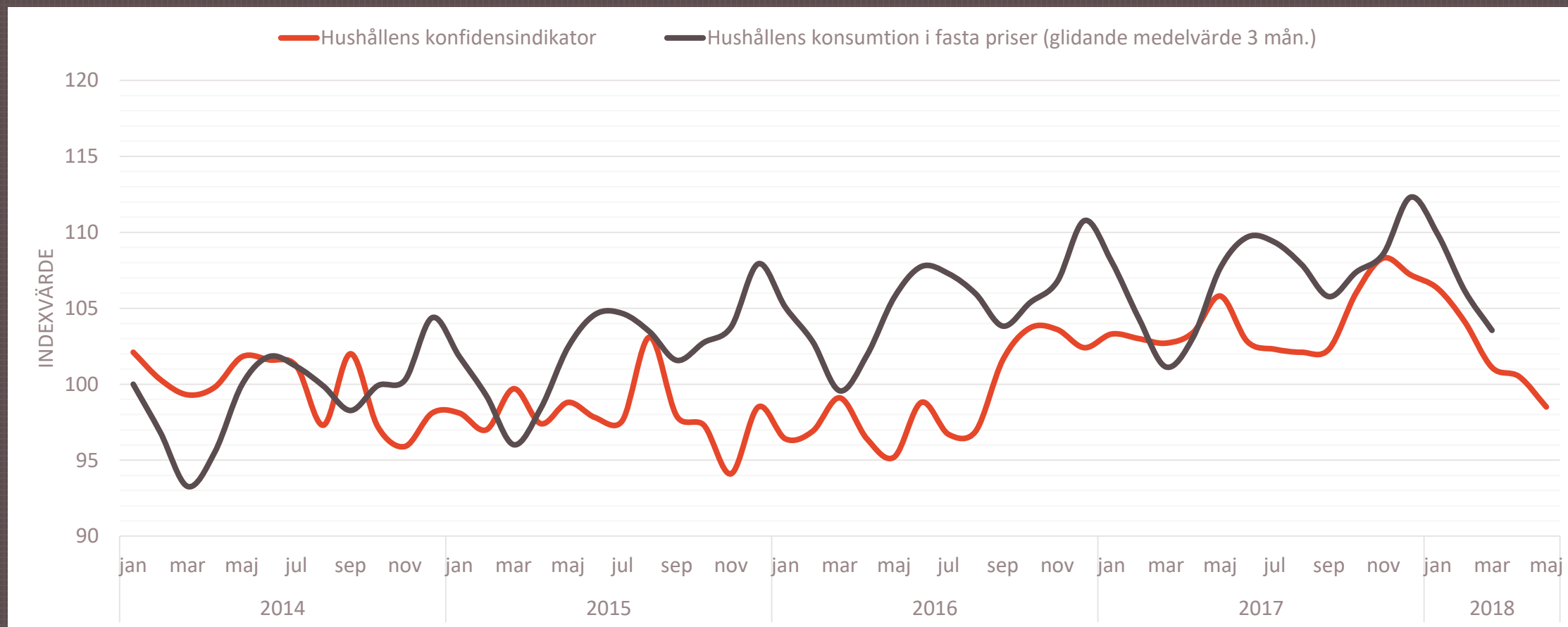
Lugnare konsumtionsutveckling att vänta bland hushållen

- **Hushållens konsumtion ökade under första kvartalet 2018 med 2,2 procent jämfört med samma kvartal 2017.** Detta var något svagare än väntat och HUI har reviderat ner sin prognos för helåret 2018 till 2,4 procent. **Fundamenten för konsumtion på kort sikt är dock förhållandevis goda.** Framskjutna räntehöjningar, den positiva sysselsättningstrenden samt en förhöjd optimism till följd av valår ger stöd, även om hushållen förbereder sig för tuffare tider.
- Hushållens inställning just nu indikerar en stabil men något lugnare konsumtionsutveckling framöver. Konjunkturinstitutets konfidensindikator, som brukar indikera den faktiska konsumtionsutvecklingen väl, har fallit tillbaka varje månad sedan den nådde en historiskt hög nivå i november 2017 och ligger nu strax under neutralt läge.
- **Hushållen har under de senaste månaderna blivit mer pessimistiska till den egna ekonomin.** De har exempelvis inte ansett det så ofördelaktigt att inhandla kapitalvaror sedan i november 2014. Flera anledningar bidrar till detta, varav några är relaterade till utvecklingen på bostadsmarknaden. Visserligen har bostadspriserna åtminstone temporärt vänt svagt uppåt, men de skärpta amorteringskrav som infördes från och med 1 mars 2018 ger en högre likviditetspåverkan för hushållen vid nytulning. Dessutom tynger bankernas övriga kreditrestriktioner köpkraften och priset som skett sedan hösten 2017 har minskat säkerhetsutrymmet för tilläggsån.
- På utbudssidan pressar den svaga kronan upp importpriserna på bland annat livsmedel och energi, vilket minskar hushållens budgetutrymme.

Hushållens konsumtion – påverkansfaktorer

Diagram 9. Hushållens inställning indikerar viss avmattning av konsumtionen

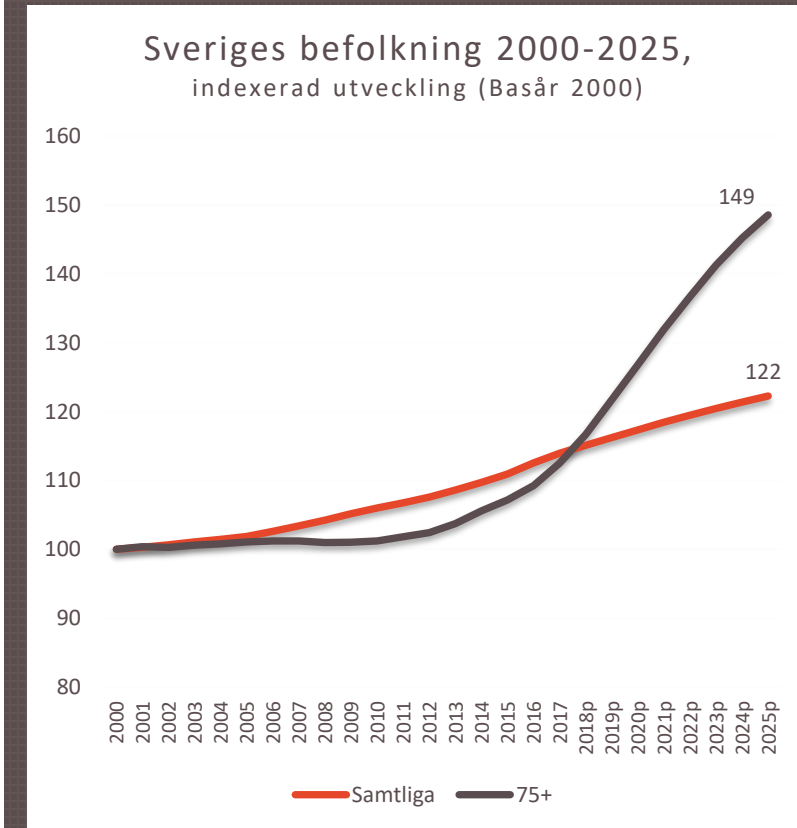

Källa: Konjunkturinstitutet, SCB

Fler äldre i befolkningen driver konsumtionsförändringar

- En omdiskuterad strukturell faktor som påverkar konsumtionsutvecklingen på längre sikt är den åldrande befolkningen.
- **Enligt SCB förväntas antalet personer över 74 år öka med 32 procent fram till år 2025,** vilket kan jämföras med en ökning på 7 procent för befolkningen som helhet.
- En sjunkande demografisk försörjningskvot sätter press på bland annat pensionssystemet och hälso- och sjukvårdssektorn. Hälsovårdsutgifterna per capita ökar markant efter 60 års ålder.
- Även om seniorer och äldre inte är någon homogen grupp kan vissa mönster urskiljas vad gäller konsumtionsvanor. **Äldre konsumenter lägger bland annat en större andel av sin inkomst på livsmedel, boende och fritidshus** medan yngre grupper spenderar mer på kläder och skor samt restaurangbesök.
- Detaljister bör känna till att **äldre konsumenter ofta är lojala kunder, att de söker mindre information innan köp än yngre människor och i hög grad prioriterar sociala och emotionella mål med sin konsumtion.** Generellt värderar de personlig service och trygghet i köpupplevelsen högt.

Diagram 10. Sveriges befolkning ökar linjärt – antalet äldre förväntas öka exponentiellt

Källa: SCB, p = SCB:s befolkningsprognos

An aerial, slightly blurred photograph of a city street scene. On the left, there is a large, paved parking lot filled with many cars. To the right of the parking lot, there are several green trees and a sidewalk. In the center, there is a large, multi-story building with a grey roof. To the right of the building, there is a street with several cars driving. In the background, there are more buildings and trees. The overall scene is a typical urban environment.

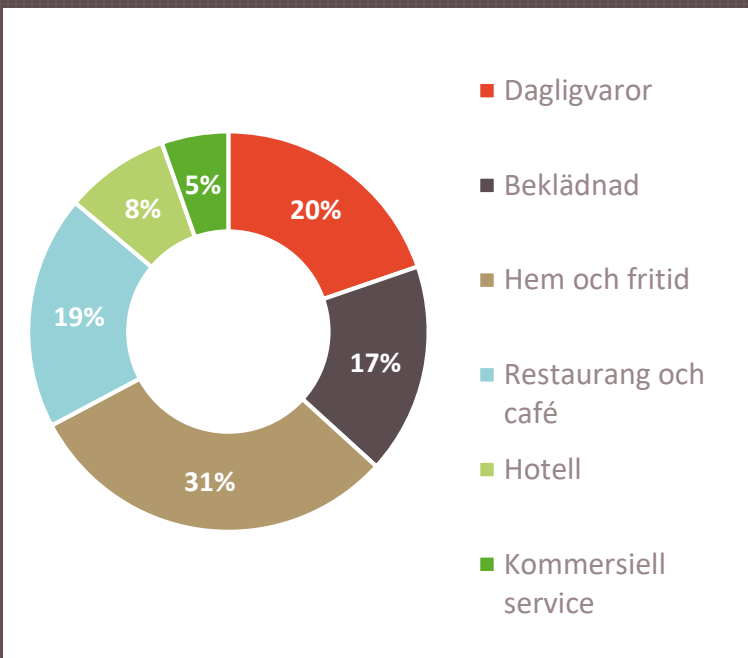
Cityhandeln

- dubbelt så stor som e-handeln

Svensk cityhandel kartlagd

- För första gången har en **rikstäckande kartläggning av Sveriges alla stadskärnor** genomförts inom ramen för Cityindex. Kartläggningen har genomförts med ett kommersiellt perspektiv och **fokuserar på detaljhandel**, men även restauranger, hotell och kommersiell service (till exempel gym, biografer och frisörer).
- Kartläggningen visar bland annat att **detaljhandelsförsäljningen i stadskärnorna utgjorde 16 procent av rikets totala detaljhandelsomsättning 2016**. Detta kan ställas mot köpcentrums marknadsandel om 21 procent eller e-handels andel om 8 procent 2016.
- **Enligt Cityindex definition saknar 20 av 124 städer en stadskärna**. Dessa städer har för låga densiteter av de branscher som ingår i mätningen. För de 104 stadskärnor som återstår är det nämnvärt att restaurang och café är en större bransch än beklädnad, vilket inte är fallet i köpcentrum och handelsområden.
- **Småstäder dominerar topplistan över de stadskärnor som har störst andel av kommunens detaljhandelsförsäljning**. I topp återfinns Oxelösund följt av Hallstahammar och Tranås. Avsaknad av externhandel och ett relativt stort avstånd till större städer med starka handelsplatser är gemensamma faktorer för många av städerna i toppen.

Diagram 11. Total omsättning i Sveriges 104 stadskärnor fördelat per bransch (2016)

Källa: Cityindex 2016

Amazon

Konsekvenserna av Amazons etablering i Sverige

Amazon – från då till nu

1994

Amazon lanseras och säljer böcker.

1997

Amazon börjsnoterades, värdet var då 400 miljoner dollar.

1998

Amazon börjar sälja CD-skivor och kliver även in i musik- och filmbranschen digitalt.

1999

Företaget expanderar och börjar sälja leksaker, elektronik och verktyg.

2005

Prime-erbjudandet lanseras

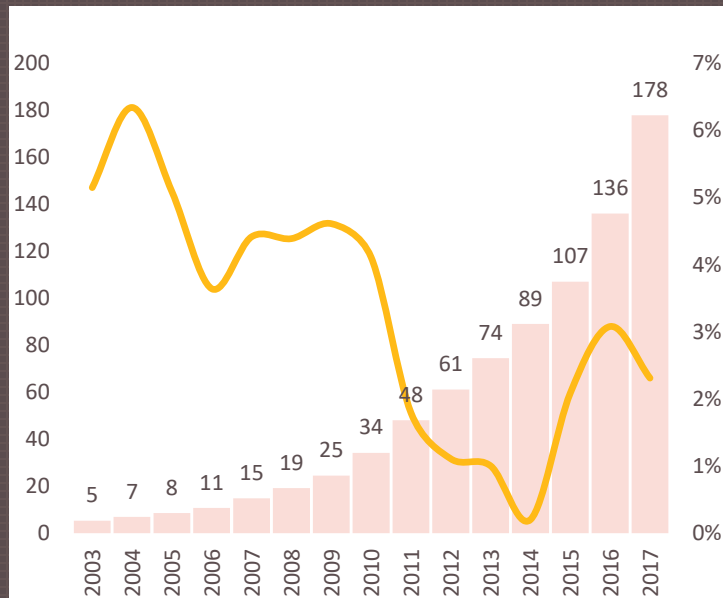
2017

Amazon Go lanseras och Whole Foods förvärvas.

Amazons fyra ben

Diagram 12. Amazons omsättning och rörelsemarginal (EBIT), miljarder dollar, 2003-2017

Källa: Macrobond

AWS – Amazon Web Services

Amazon Web Services är Amazons molnplattform. AWS står för 9 procent av omsättningen (2016), har en rörelsemarginal om 25 procent och **står för 74 procent av rörelseresultatet.**

Detaljhandel

Består av både externa varumärken och egna produkter. **Under 2017 stod Amazon för 44 procent av USAs e-handel** och 4 procent av den totala detaljhandeln i USA.

Service och logistik till tredjepartsförsäljare

Amazon har utvecklat en egen logistikfunktion och erbjuder externa varumärken att ta del av företagets logistikservice och logistikcenter.

Prime

Amazon Prime är Amazons kundklubb. För ett medlemskap betalar kunderna en månatlig eller årlig avgift. **Ungefär hälften av USAs befolkning bor i hushåll med tillgång till ett Primemedlemskap.**

Vad händer när Amazon kommer?

- Amazons inträde har olika påverkan på detaljhandelns branscher. **De branscher som sannolikt kommer att påverkas mest är elektronikhandeln, bokhandeln och leksakshandeln.**
- **Handeln med mat, möbler och mode är mer skyddad mot Amazons inträde än andra branscher.** Dessa är branscher som kännetecknas av svår och dyr hantering och logistik (mat och möbler) samt har en hög grad av stil och personalisering.
- En effekt av Amazons inträde på marknaden är att produktsök förflyttas från olika sökmotorer till Amazon (se diagrammet till höger). Detta påverkar i förlängningen företagens marknadsföring och annonsering.
- **Det som gör Amazon unikt är företagets långsiktighet och expansion, logistik och lojalitetsprogram samt det datadrivna kundfokus.**

Detaljhandelns branscher och hur de påverkas av Amazons inträde på marknaden

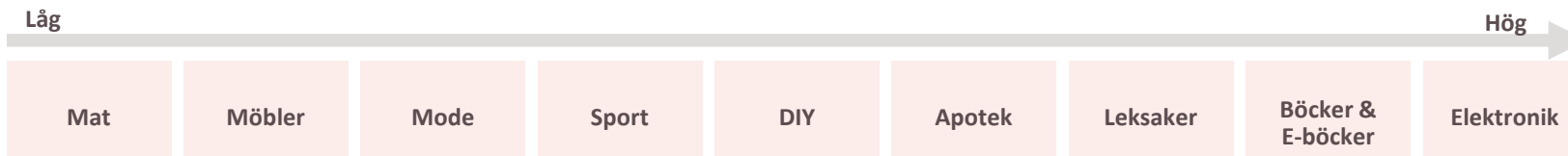
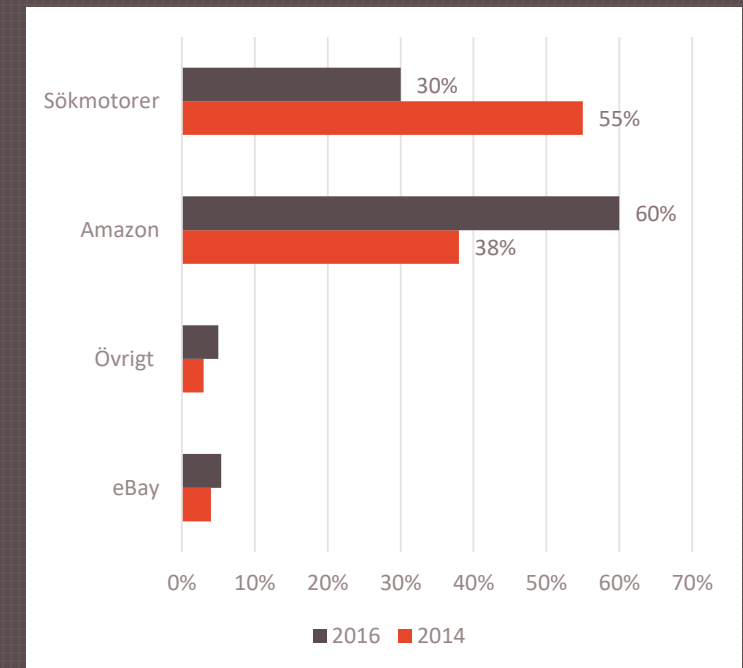

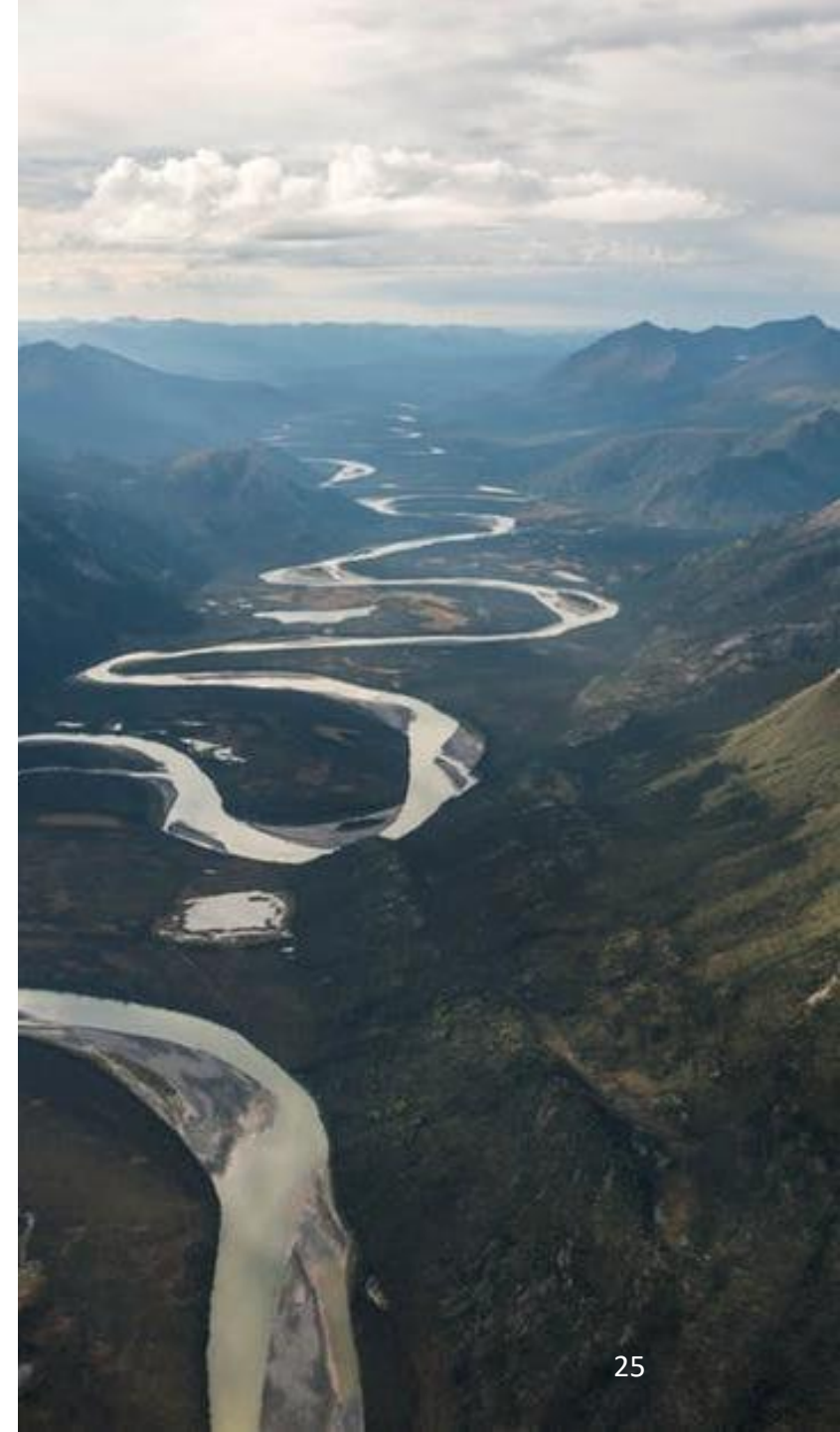
Diagram 13. Startpunkt för konsumenter som letar produkter online (USA)

Källa: Raymond James

Det händer när Amazon kommer

- Handeln befinner sig redan i en stor strukturomvandling på grund av digitaliseringen som medför en växande e-handel, ökad transparens och information samt nya kanaler för intryck och köp. När aktörer som Amazon och Alibaba stärker sin närvaro i Sverige kommer det att sätta ytterligare press på svenska aktörer. **Alla aktörer kommer att känna av Amazons närvaro, om inte direkt genom sjunkande marknadsandelar så indirekt genom pressade priser och förändrade konsumentbeteenden.**
- Hur framgångsrikt Amazon blir beror också på hur väl företaget kan prestera. **Med samma logistik och lojalitetsprogram som i USA är Amazon ett mycket konkurrenskraftigt företag som den svenska konsumenten snabbt kommer att anpassa sig till.** Om lojalitetsprogrammet uteblir är Amazon "bara" en ny e-handelsjätte som ökar konkurrensen men som inte på samma sätt som i USA helt tar över e-handeln.
- **Detaljist- och grossistled pressas hårdare än varumärken.** Kunden kan handla direkt från fabriker i Kina och varumärkena får fler kanaler att sälja sina produkter i. Förlorarna återfinns i detaljist- och grossistleden som digitaliseringen och en aktör som Amazon kan runda.

Så lyckas svenska detaljhandlare med Amazon på marknaden

- Se över erbjudande och sortiment. Sämst till ligger aktörer som priskrigar med ett brett och grunt sortiment.
- Satsa på egna varumärken. Detaljist- och grossistledet pressas hårdast. Att enbart vara en återförsäljare av varumärken kommer att vara svårt när aktörer som Amazon och Zalando är större, snabbare och billigare.
- Amazon är inte bäst på allt. Nischade aktörer som specialiserat sig på ett intresse, bygger forum och communities, är vinnare.
- Addera tjänster och bjud på kunskap. Med hög servicegrad och engagerad och kunnig personal går det att möta Amazon.
- Lär av aktörer som NA-KD och Daniel Wellington som via sociala medier och influencers når en enorm marknad.
- Butiken har fortfarande relevans och med rätt läge och en digital strategi kan den ha en fördel framför Amazon.
- Amazon är inte bara en konkurrent, det är också en försäljningskanal. Förstå Amazons plattform och hur man säljer via denna.

Vill du läsa mer om konsekvenserna av Amazons etablering i Sverige rekommenderar vi Handelsrådet och HUIs rapport "*Vad händer när Amazon kommer?*". Den hittar du [här](#).

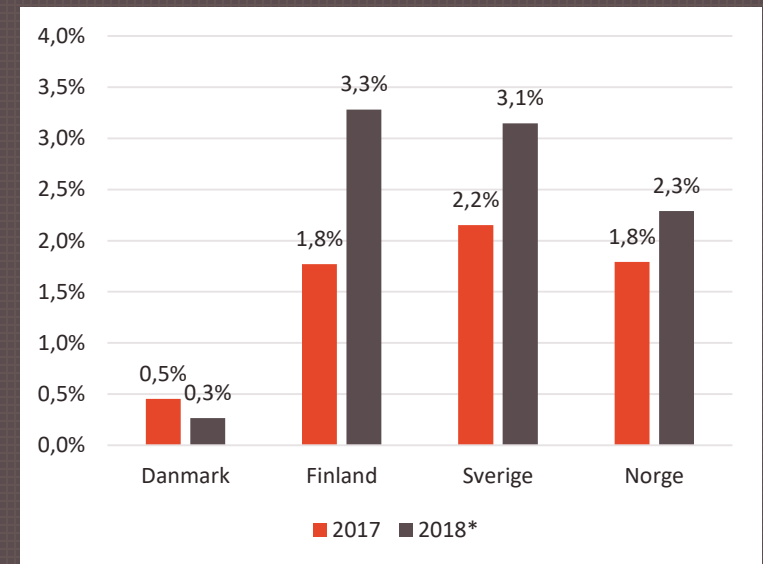
An aerial photograph of an airport tarmac. Three large commercial aircraft are parked at gates. The top aircraft is a Lufthansa Boeing 747-400 with the airline's logo and 'lufthansa.com' on its fuselage. The middle aircraft is a SriLankan Boeing 777-300ER with the airline's logo and 'www.srilankan.com' on its fuselage. The bottom aircraft is a Condor Boeing 747-400 with a blue tail featuring the 'Thomas Cook' logo and 'www.condor.com' on its fuselage. Ground service equipment, including stairs and belt loaders, are visible around the aircraft. A red bridge structure is on the right side of the frame.

Detaljhandeln i Norden och Europa

Både strukturella och konjunkturrella utmaningar för nordisk detaljhandel

- Detaljhandeln möter just nu, oavsett nordisk marknad, en enorm strukturell omdaning med digitalisering, internationalisering och en växande e-handel där allt fler traditionella aktörer kämpar för att hänga med i förändringstempot och samtidigt möta den nya konkurrensen från nätet och utlandet. Tillfälliga utmaningar kan därför bli extra kännbara.
- Finland och Sverige ligger i topp både vad gäller ekonomisk tillväxt och detaljhandelns utveckling. **Finska hushåll är fortsatt begränsade av tidigare ekonomiska reformer** med bland annat låga löneökningar som följd.
- Även **dansk detaljhandel följer den ekonomiska utvecklingen** i stort och uppvisar fortsatt låg tillväxt. Kreditåtstramningarna mot hushållen dämpar köpkraften men oron på bostadsmarknaden talas det nu om i dåtid för den här gången.
- En **uppskruvad norsk oljeindustri ger muntrare hushåll** och den tidigare skakiga bostadsmarknaden har stabiliserats. Högre räntor och en svag löneutveckling begränsar dock tillväxten.

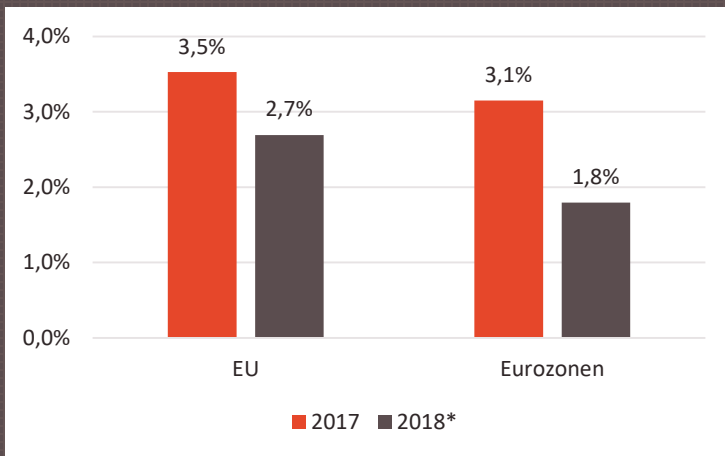
Diagram 19. Detaljhandelsomsättning i Norden jämfört med samma period föregående år, löpande priser

*januari-april

Källa: Eurostat

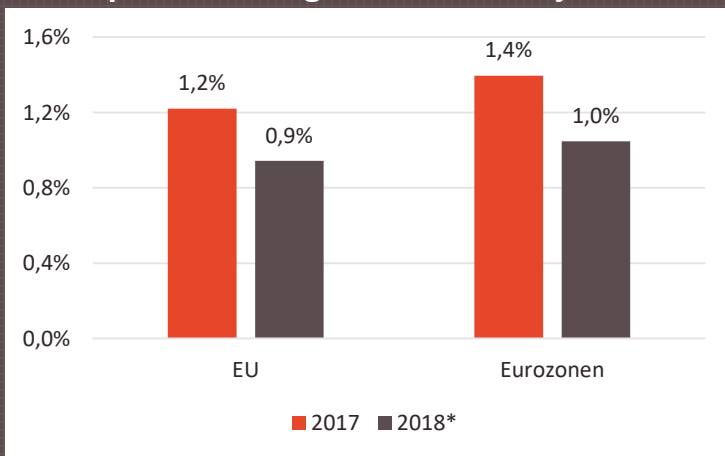
Diagram 20. Sällanköpsvaruhandelns utveckling i fasta priser. Säsongs- och kalenderjusterad

*januari-mars

Källa: Eurostat

Diagram 21. Dagligvaruhandelns utveckling i fasta priser. Säsongs- och kalenderjusterad

*januari-mars

Källa: Eurostat

Dämpad köpkraft ger oväntat svag detaljhandel i EU-länderna

- *Svag start på året för detaljhandeln i EU*
- *Länderna utanför eurosamarbetet drar upp utvecklingen*
- *Stark arbetsmarknad, låg ränta och en positiv syn på ekonomin gynnar detaljhandeln*
- *Högre inflation och sparkvot samt en svag löneutveckling dämpar hushållens köpkraft*

Detaljhandeln inledde året något svagare än väntat. De främsta anledningarna bedöms vara att inflationen nu börjat få mer fäste samtidigt som sparkvoten har ökat, vilket har en negativ effekt på köpkraften. **Grundsynen är dock fortsatt positiv** med en stark arbetsmarknad, ett starkt konsumentförtroende och fortsatt låga räntor som gynnar konsumenternas plånböcker. Att löneutvecklingen inte tar fart framöver är dock en nedåtrisk som dämpar köpkraften något.

Den största tillväxten är fortsatt koncentrerad till länderna utanför eurosamarbetet medan euroländerna med sina mer konsoliderade marknader uppvisar lägre tillväxttal. Detta gäller framför allt sällanköpsvaruhandeln.

Sverige

Ekonomi i Sverige

Sverige i korthet – stark konjunktur men osäker framtid

Tabell 4. Den svenska försörjningsbalansen 2017-2019

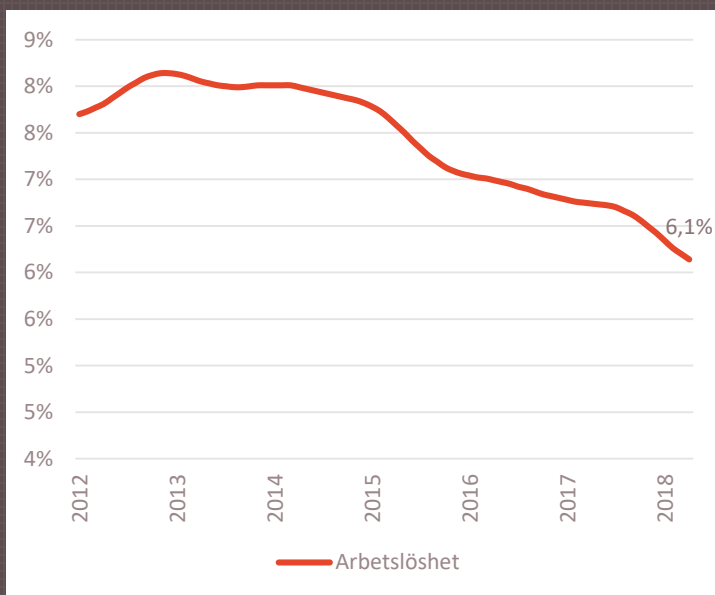
	<i>Mdr 2017</i>	<i>2017</i>	<i>2018*</i>	<i>2019*</i>
Hushållens konsumtion %	2 030	2,4	2,4	2,2
Offentlig konsumtion %	1 198	0,4	1	0,8
Fasta bruttoinvesteringar %	1 149	6	4,1	3
Lagerinvesteringar %	35	0	0	0
Export %	2 086	3,7	5,2	3,9
Import %	1 894	5	4,6	3,7
BNP %	4 604	2,4	2,8	2
KPI- årstakt %		1,8	1,7	2,1
KPIF- årstakt %		2	1,8	1,9
Reporänta %		-0,5	-0,5	-0,25
Arbetslöshet %		6,7	6,4	6,6
Real disponibel inkomst		2,2	3,0	1,4

Källa: SCB och SEB

*=HUI prognos

- Sverige går bra men högkonjunkturer mattas av
- En starkt bidragande orsak till den gynnsamma konjunkturer är exporten, som får en extra skjuts av den svaga kronan
- Inflationen fortsätter att gäcka Riksbanken, vilket leder till att reporäntan ser ut att förbli oförändrad året ut

Diagram 14. Relativ arbetslöshet,
säsongrensad och utjämnad

Källa: SCB

De goda tiderna fortsätter...

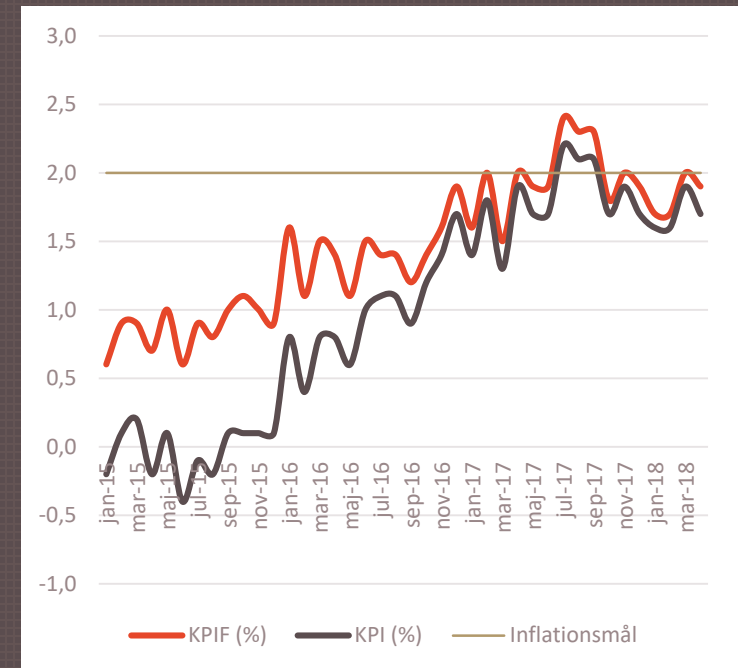
Det går fortsatt bra för Sverige, med stabil BNP-tillväxt, god export och låg arbetslöshet

- Sveriges ekonomi går fortsatt bra och ökade med 3,3 procent under årets första kvartal jämfört med samma period förra året. **HUI prognostiserar en BNP-tillväxt om 2,8 procent under 2018**, en marginell uppjustering jämfört med förra kvartalets prognos om en ökning med 2,6 procent.
- **Exportindustrin går bra**, påeldad dels av den goda världsekonomin och dels av den svaga kronan.
- **Arbetslösheten fortsätter sjunka och HUIs prognos är att den kommer att landa på 6,4 procent för helåret 2018.** Sedan ska sägas att även om arbetslösheten med svenska mått mätt är nära botten indikerar nivåerna att det finns en hel del strukturella problem på arbetsmarknaden, särskilt som många arbetsgivare söker efter personal med ljus och lykta.
- Samtidigt menar Riksbanken att **räntehöjningar ligger längre fram i tiden** än vad som tidigare signalerats, varför HUI bedömer att nästa höjning kommer först till våren 2019.

...men orosmolnen tornar upp sig

- Det finns dock en hel del orosmoln på horisonten. Ett av de största är bostadsmarknaden. **Prisfallet på bostäder har avstannat, men så även nyproduktionen.**
- Riksbankens agerande under de senaste månaderna har lett till att kronan försvagats och **så länge Riksbanken inte byter inriktning kommer kronan att förbli svag.**
- Det kan tyckas hårt att kalla inflationen för ett orosmoln då den ligger inom rimligt avstånd från målet. Dessutom är HUIs bedömning att den kommer att fortsätta göra det och **KPIF bedöms landa på 1,7 procent under 2018.** Med det sagt är det problematiskt att inflationen inte tar fart ytterligare.
- **I september är det val och även om utgången är högst oviss är det svårt att se att valet inte resulterar i ännu en minoritetsregering,** vilket riskerar att göra att nödvändiga strukturella reformer skjuts på framtiden. Beklämmande är också att diskussioner kring dessa varit nästan helt frånvarande i valrörelsen hitintills.
- Den stora risken är att en lågkonjunktur lurar bakom hörnet och i nuläget finns få möjligheter att möta en sådan på konventionellt vis.

Diagram 15. KPI och KPIF, 2015 - 2018

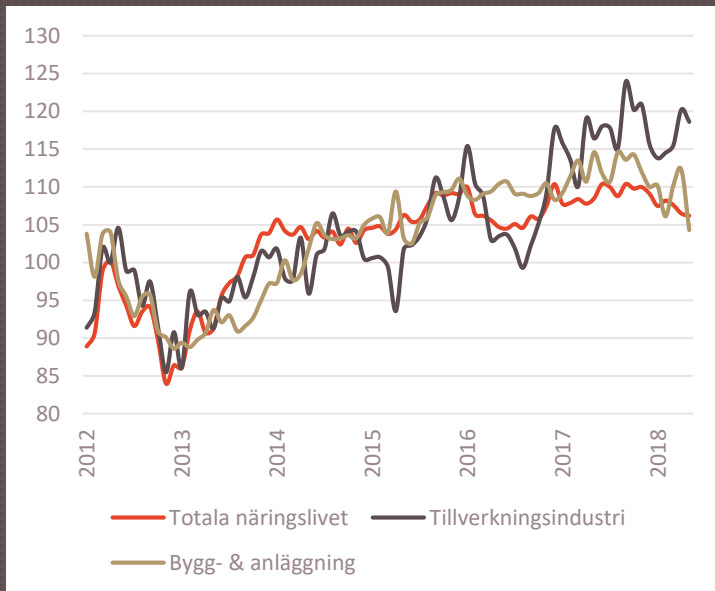

Källa: SCB

Sviktande förtroende

Oron för framtiden tilltar, särskilt inom byggsektorn

Diagram 16. Konjunkturindikatorer,
2012-2018

Källa: Konjunkturinstitutet

- **Både hushållen och näringslivet uppvisar sviktande förtroende för konjunkturen** i den senaste konjunkturbarometern från Konjunkturinstitutet.
- **Konjunkturinstitutets konfidensindikator för hushållen landade i maj på 98,5**, vilket innebär att indikatorn sjunkit sex månader i rad och att hushållens förtroende ligger under det historiska snittet. Förändringarna förklaras primärt av en mindre optimistisk syn på hur fördelaktigt det är att köpa kapitalvaror.
- För företagen uppvisar Konjunkturinstitutets barometerindikator tämligen små rörelser för alla branscher utom för **Bygg- och anläggningar, som backade med hela 8 enheter i maj**. Detta framförallt till följd av lägre förväntningar på framtida sysselsättning.
- **Aningen muntrare signaler kommer från tillverkningsindustrin** som kan dra nytta av den låga kronkursen och räknar med att öka produktionen de närmaste månaderna.

A person in a light-colored coat and dark trousers stands on a map of Europe, holding a briefcase and pointing upwards with their right hand. The map shows various European cities and geographical features. The title 'Omvärlden' is overlaid on the map, underlined.

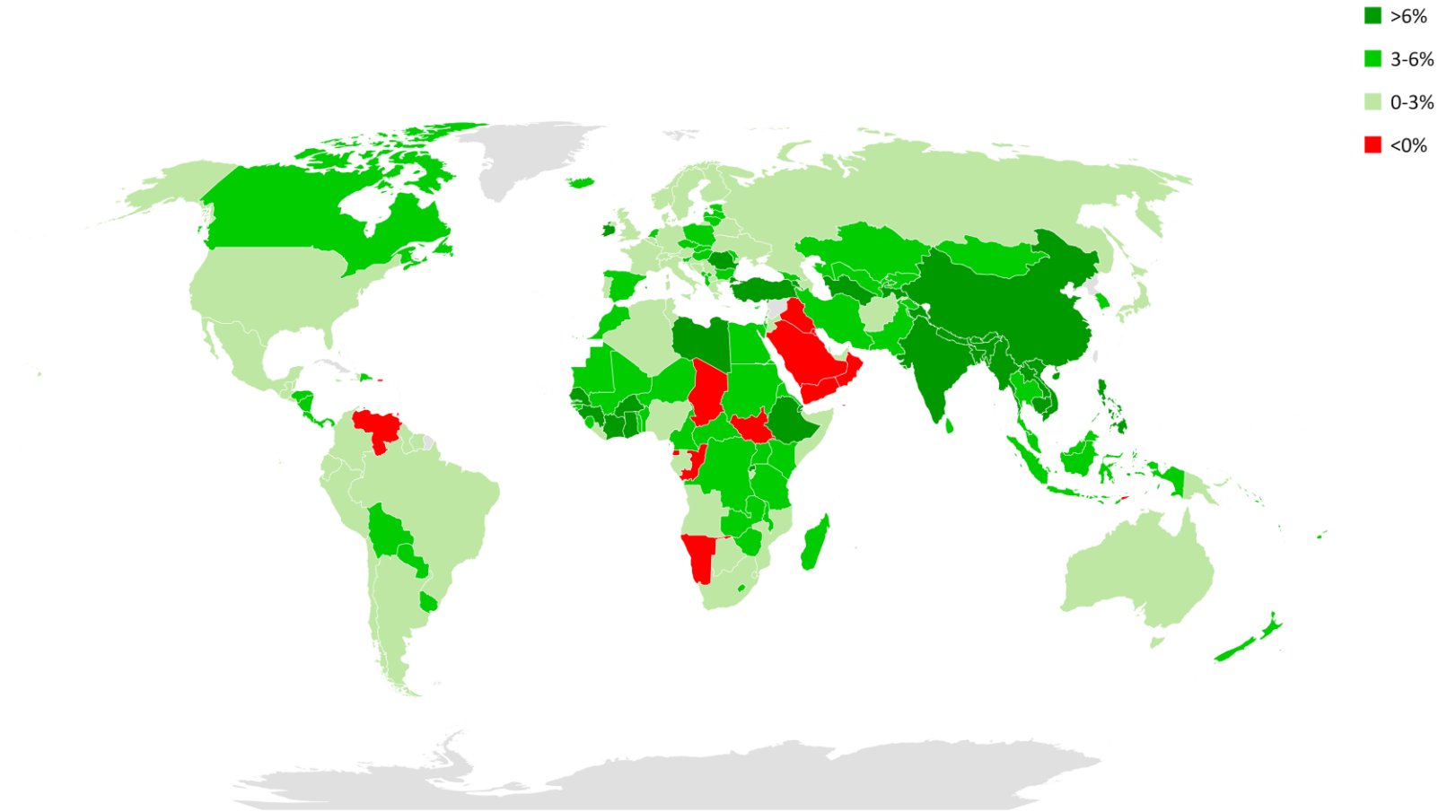
Omvärlden

Ekonomi i världen och Norden

Fortsatt medvind i världsekonomin

BNP-utveckling i fasta priser 2016-2017

- Ljust läge i världsekonomin
- Låg arbetslöshet stärker konsumtionen i USA och EU och investeringarna ligger kvar på en hög nivå
- BRIC-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien, Kina) växer alla igen
- Handelskrig det största hotet mot tillväxten

Osäker start på året men goda förutsättningar framöver

Världsekonomin befinner sig i ett sencykliskt skede, vilket kännetecknas av låg arbetslöshet, hög investeringsnivå och högt kapacitetsutnyttjande.

USA tappade tillfälligt fart under det första kvartalet men konjunkturläget är fortsatt starkt. Den låga arbetslösheten ger tillsammans med stigande börser, skattesänkningar och ökade bostadspriser lyftkraft till den privata konsumtionen. Dessutom ligger både investeringar och kapacitetsutnyttjandet fortsatt på höga nivåer.

Även **EU-ländernas utveckling** haltade tillfälligt under det första kvartalet men synen på ekonomin är fortsatt optimistisk och uppgången väntas fortsätta. Både investeringar och privat konsumtion väntas fortsätta stiga framöver som en följd av bland annat en fortsatt låg ränta. Exporten gynnas av det globala uppsvinget och väntas fortsätta växa.

BRIC-länderna har genomgått, och genomgår fortfarande, olika utmaningar men samtliga växer. I **Kina** väntas den starka tillväxten mattas av något som en följd av den skuldsanering som genomförs i landet. **Indien** visar styrka och ökar på tillväxttakten i ekonomin. **Ryssland** gynnas av ett högre oljepris men hämmas av fortsatta sanktioner och i **Brasilien** fortsätter återhämtningen. I både Ryssland och Brasilien är tillväxten svagare och mer osäker än i de övriga stora ekonomierna men utvecklingen är på rätt väg.

De största hoten mot världsekonomin är **höga skuldnivåer** samt ett eventuellt **handelskrig** där det senare målas upp som den största utmaningen i närtid.

Tabell 5. Topp 10 bidrag till global BNP
2017*

Land	Andel av total BNP
USA	24,4%
EU*	21,6%
Kina	15,1%
Japan	6,2%
Indien	3,1%
Brasilien	2,6%
Kanada	2,1%
Sydkorea	1,9%
Ryssland	1,9%
Australien	1,8%

*EU-länderna presenteras under EU gemensamt
Källa: IMF

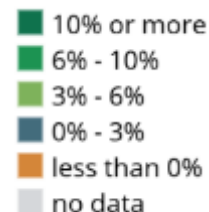
Samstämmighet i Norden

Det ekonomiska läget i Norden är fortsatt positivt och tillväxten är både bredbaserad och allt mer harmoniserad.

För små öppna ekonomier har omvärlden en stor påverkan på den ekonomiska utvecklingen. Den **positiva stämningen i omvärlden bidrar till de nordiska ländernas ekonomier** med ökad export och ökade investeringar som följd. Den låga arbetslösheten har lett till en viss stramhet och till matchningsproblematik på arbetsmarknaden i framför allt Danmark, Norge och Sverige.

Oljeindustrin fortsätter sin återhämtningsresa vilket leder till att **norsk ekonomi väntas ta fart** efter några år med lägre tillväxt .

Finland står på stabilare mark igen och agerar nu dragare i Norden tillsammans med Sverige. **Danmark befinner sig fortsatt i återhämtningsfas** men gynnas av att hushållen i huvudsak är optimistiska.

- **Harmoniserad och bredbaserad tillväxt i Norden**
- **Gynnsam världsekonomi spiller över på de nordiska länderna**
- **Sverige och Finland tar ledartröjan**
- **Norge växlar upp något och i Danmark fortsätter återhämtningen**

Ekonomisk utveckling i Norden 2016-2019

- Högkonjunktur i världsekonomin ger uppsving för investeringar och export
- Hushållens konsumtion stärks 2018

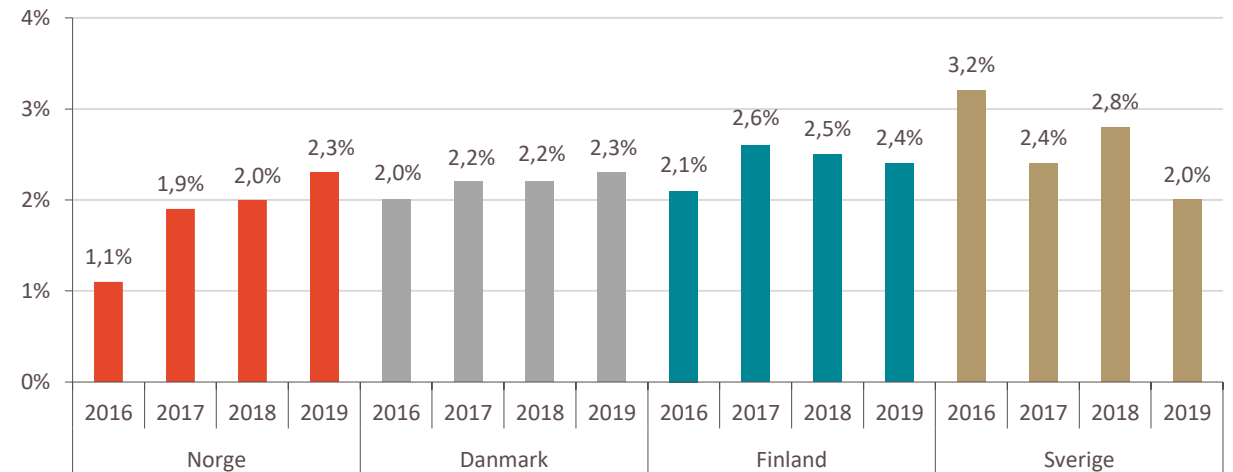
Tabell 6. Den nordiska försörjningsbalansen 2016-2019.
Utveckling i fasta priser

	Norge			Danmark			Finland		
	2017	2018*	2019*	2017	2018*	2019*	2017	2018*	2019*
Hushållens konsumtion	2,3	2,4	2,6	1,5	2,8	2,5	1,6	1,8	1,8
Offentlig konsumtion	2,0	1,2	1,3	1,2	2,0	1,2	1,3	0,6	0,5
Bruttoinvesteringar	3,5	3,8	2,3	3,7	4,5	3,6	6,3	4	3,5
Lagerinvesteringar	-0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,6	0,0	-1,6	0,4	0,1
Export	0,8	2,5	2,5	4,5	3,2	3,6	7,8	4,7	5
Import	2,2	3,5	2,7	4,1	3,4	4,1	3,5	4,5	4
BNP	1,9	2,0	2,3	2,2	2,2	2,3	2,6	2,5	2,4
KPI årstakt, %	1,9	2,2	1,7	1,1	0,6	1,0	0,8	1,1	1,4
Arbetslöshet, %	4,2	3,7	3,5	5,4	5,0	4,6	8,6	8,1	7,8

Källa: SEB. *=SEB prognos

- Sverige agerar dragare i Norden tätt följt av Finland
- Tillväxten landar på mellan 2 och 3 procent i samtliga länder

Diagram 18. BNP och prognos

Källa: Sverige: SEB, SCB och HUI. Norge, Danmark och Finland: SEB

TACK!

Juni 2018

HUI Research AB

info@hui.se